

ДОКЛАД

**на Постоянната комисия по стопански науки и управление
за резултатите от извършеното оценяване по процедура за
програмна акредитация на докторска програма
„Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка
(финанси)“ от професионално направление 3.8
„Икономика“, област на висше образование 3. „социални
стопански и правни науки“, в Стопанска академия „Д. А.
Ценов“**

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по стопански науки и управление на НАОА предоставя на Вашето внимание доклад по процедурата за програмна акредитация на докторска програма „ Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси) “ от професионално направление 3.8 „Икономика“ в Стопанска академия „Д. А Ценов“.

Докладът е разработен съгласно приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 85, ал. 1 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 15/ 27.05.2021 г
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 15/ 16.06.2022 г
3.	Извършено посещение на ЕГ	По документи
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 3/ 26.01.2023 г
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК	Протокол № 5/ 15.02.2023 г
6.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА (отн. становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	

1. доц. д-р Десислава Стоилова, ЮЗУ „Неофит Рилски“ – ръководител ЕГ
2. доц. д-р Илияна Стоянова, СУ „Св. Климент Охридски“ – член на ЕГ
3. Цветомира Пенкова, докторант в Университет за национално и световно стопанство – София – член на ЕГ

Наблюдаващ процедурата член на ПК: доц. д-р Мария Кехайова-Стойчева

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Докторската програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ в СА „Д. А. Ценов“ е получила програмна акредитация от НАОА през 2016 г. (Протокол № 7/30.03.2016 г. на ПКСНУ на НАОА) с обща оценка 9.18 (девет цяло и осемнадесет) и срок на валидност на акредитацията 6 (шест) години. С Решение от 2019 г. (Протокол № 18/22.05.2019) на ПКСНУ на НАОА е дадена програмна акредитация на ПН 3.8 „Икономика“ в СА „Д. А. Ценов“ на основание обща оценка 9,35 (девет цяло и тридесет и пет) и срок на валидност на акредитацията от шест години.

Обучаващо звено на докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ е катедра „Финанси и кредит“, която е структурно звено на факултет „Финанси“ на ВУ.

В обобщен вид, състоянието на докторската програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ от професионално направление 3.8 „Икономика“ в СА „Д. А. Ценов“ през периода 2016-2022 г. е представено в таблицата по-долу.

Показатели	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Общо
1. Приети докторанти	4	16	13	35	14	16	12	110
редовна форма	2	6	1	18	6	15	10	58
задочна форма	0	10	8	17	7	1	2	45
самостоятелна подготовка	2	0	4	0	1	0	0	7

2. Обучавани докторанти – общо, в т.ч.	29	37	37	66	74	81	76	x
редовна форма	13	14	9	28	30	40	45	x
задочна форма	8	17	22	34	39	37	30	x
самостоятелна подготовка	8	6	6	4	5	4	1	x
3. Защитили докторанти	7	14	2	6	7	3	8	47
4. Докторанти, отчислени с право на защита	0	6	2	1	0	4	2	15
5. Докторанти, отчислени без право на защита	0	1	1	3	0	1	0	6
6. Прекъснали докторанти	0	2	0	0	3	5	3	13
7. Докторанти, продължили академична кариера след успешно защитени дисертационни трудове	2	4	2	0	1	0	1	10

При предходната акредитация на ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“, Постоянната комисия по стопански науки и управление при НАОА дава две препоръки:

Препоръка 1. Да се уеднакви броят на кредитите, присъждани за подготовката на докторантите в различните форми на обучение.

Учебният план на докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)“ се разработва по унифициран макет и включва набор от задължителни, избираеми и факултативни дисциплини и дейности, съобразно изискванията на ЗВО. Обучението на докторантите се осъществява при прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити. Докторантите от всички форми на обучение задължително трябва да съберат **230 кредита**. По този начин всички форми на обучение са равнопоставени от гледна точка на задължителния брой кредити. Задължителните кредити се формират от: **задължителни дисциплини и дейности (215 кредита)** и **задължително избираема втора дисциплина** от докторантски минимум (**15 кредита**), за която на докторантите се предлага списък от дисциплини, съобразно темата на дисертацията. В учебния план на докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)“ **в редовна форма на обучение**, извън задължителните дисциплини и дейности, са включени и **две факултативни дисциплини – „Приложна информатика“ и „Езикова подготовка“**, които формират **10 кредита** и броят на присъжданите кредити **в РФО е 240**. Проблемът е коригиран, след като в края на 2021 г. в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов е утвърден общоуниверситетски «Стандарт за разработване на учебна документация и разпределение на дейностите за срока на обучение в ОНС „доктор“», който е единен за докторантите от всички специалности и форми на обучение. Съгласно Стандарта, обучението се провежда по минимум 180 кредита, разпределени както следва: образователна дейност – 85, научноизследователска и публикационна дейност – 30, разработка на дисертационен труд и автореферат – 60 и преподавателска и експертна дейност – 5; и факултативни дейности в зависимост от индивидуалния план на докторанта.

На основата на предоставената информация, ПК счита, че **препоръката е изпълнена**.

Препоръка 2. Докторантите да се включат в разработването на национални и международни изследователски и бизнес проекти.

Стопанската академия провежда научноизследователска политика, насочена към осигуряване на възможности за включване на докторантите в изпълнението на изследователски проекти. Предоставена е информация, че за периода 2016 – 2022 г. докторантите от ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ са реализирали общо 41 участия в проекти, включително 14 участия във вътрешноуниверситетски проекти, 24 участия в национални проекти и 3 участия в международни проекти. Относителният дял на докторантите, участвали в проекти намалява от 32,4% през 2017 г. до 0,0% през 2020 г. и 2021 г., като достига 5,3% през 2022 г. Всички участия

на докторанти в национални и международни проекти (общо 27) са отчетени през периода 2017 – 2019 г. През периода 2020 – 2022 г. докторантите от докторската програма не са участвали в национални и международни проекти. Средно за периода 30,1% от докторантите са участвали в проекти.

ПК счита, че препоръката е изпълнена.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/

СТАНДАРТ 1. ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 1.1. Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма.

По 1.1.1.

Обучението в ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ се организира съобразно изискванията на държавните и вътрешните нормативни актове на СА „Д. А. Ценов“, регламентиращи подготовката на докторанти – ЗВО, Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилник за дейността на СА „Д. А. Ценов“, Правилник за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ и др. Обучението в докторската програма е подчинено на разработените, утвърдени и публично оповестени визия, мисия и приоритети за развитие на Академията (в Стратегия за развитие на СА „Д. А. Ценов“) и е в съответствие с целите и задачите на висшето училище (ВУ) по осигуряване на качеството, представени в основните му официални документи – Политика за осигуряване на качеството, Наръчник по качеството, Правилник за устройството и дейността на Центъра за качество, акредитация и дигитализация на обучението (ЦКАДО), Правилник за устройството и дейността на органите за управление на качеството в СА „Д. А. Ценов“, Стратегия за развитие на научноизследователската дейност на СА „Д. А. Ценов“, Стратегия за интернационализация на СА „Д. А. Ценов“ и др.

По 1.1.2.

За реализиране на политиката по качество в Академията е разработена, внедрена и се поддържа Система за управление на качеството (СУК). СУК е съобразена с изискванията на ISO 9001:2015, сертифицирана от външната одитираща организация Lloyd's Register Quality Assurance (LRQA). Действието на СУК се администрира от Центъра за качество, акредитация и дигитализация на обучението (ЦКАДО) с общо шест сектора, в т.ч. сектор „Вътрешен одит“. Дейностите по провеждане, отговорностите и пълномощията при извършване на вътрешни одити са регламентирани в Наръчника по качеството. Резултатите от извършените одити се оповестяват публично на интернет страницата на ВУ. *През периода на акредитация са проведени 5 вътрешни одита, 3 от които обхващат обучението и администрирането в ОНС „доктор“, както и 6 външни одита (5 надзорни и един пресертификационен).*

По 1.1.3.

В Академията е изградена и се прилага систематична интегрирана политика на насърчаване на иновативността в научноизследователската дейност, възприемана и целенасочено използвана като съществен източник за трансфер на знания към образователните програми. Катедра “Финанси и кредит” развива активно връзката между научните изследвания и обучението по докторската програма. Към обучаващото звено функционират две научни лаборатории (по публични финанси и по банкиране на дребно), създадени с партньорството на бизнеса, които служат за обучение и за провеждане на научни изследвания, в т.ч. и на докторанти. Констатирано е, че вследствие на постигнати резултати от научноизследователската дейност на академичния състав и обучаваните докторанти е

актуализирано съдържането на учебните дисциплини, включени в учебния план на ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“.

По 1.1.4.

Във ВУ е приет и публично оповестен Етичен кодекс на работещите в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ с ясно дефинирани академични принципи и поведение. Спазването на основните етични стандарти се насърчава и гарантира от специално създадена и утвърдена Комисия по академична етика, чиято дейност е регламентирана с Правилник за работата на Комисията по академична етика в Стопанска академия „Д. А. Ценов“. Основен вътрешен документ, регламентиращ организацията и администрирането на спазването на правата на интелектуална собственост във ВУ е публично оповестеният Правилник за интелектуалната собственост на СА „Д. А. Ценов“. Оригиналността на разработките се проверява чрез закупено външно решение за проверка за плагиатство – Strikeplagiarism.com. В обучаващото звено съществува процедура (със задължителен характер) за деклариране на оригиналност от докторантите при предаването на дисертационния им труд. *За периода на акредитация не са открити документирани случаи на дискриминация, изпитни измами и плагиатство по отношение на докторанти от ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)“.*

Изводи на ПК по изпълнение на Стандарт 1:

1. Обучението в ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ е организирано в съответствие с мисията, целите и задачите на СА „Д. А. Ценов“ и изискванията на националните и вътрешните нормативни документи, свързани с обучението в ОНС „доктор“.

2. СА „Д. А. Ценов“ прилага политика за осигуряване на качеството на обучението. Създадени са вътрешни структури и органи за поддържане на СУК в актуално състояние и за оценяване на нейното ефективно функциониране. През периода на акредитация са проведени 5 вътрешни одита, 3 от които обхващат обучението и администрирането в ОНС „доктор“, както и 6 външни одита (5 надзорни и един пресертификационен).

3. В СА „Д. А. Ценов“ и в обучаващото звено по ДП се осъществява политика на взаимовръзка между научните изследвания и обучението на докторанти. Към обучаващото звено функционират специализирани научни лаборатории и са осигурени условия за обучение на и провеждане на изследвания от докторантите от ДП. Голяма част от научноизследователските резултати на преподавателите в катедрата се включват в образователното съдържание на учебните дисциплини по докторската програма.

4. В СА „Д. А. Ценов“ е приет и публично оповестен Етичен кодекс. Регламентирани са процедури за предотвратяване и санкциониране на академични измами и плагиатство. През оценявания период не са констатирани и документирани случаи на дискриминация, изпитни измами и плагиатство по отношение на докторанти от ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)“.

СТАНДАРТ 2. РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 2.1. Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на висококвалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни.

По 2.1.1.

В СА „Д.А. Ценов“ се прилагат единни правила за прием и обучение на докторанти, съгласно Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“. В съдържателно отношение учебната документация по ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ отговаря на изискванията на ЗВО, ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, Наредба № 21 от 30 септември 2004 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на

кредити във висшите училища и Националната квалификационна рамка. Учебната документация по докторската програма включва квалификационна характеристика; учебен план на докторската програма; изпитна програма за конкурсен изпит по специалността; изпитна програма за конкурсен изпит по чужд език; индивидуален учебен план за обучение на докторанта; атестационен лист на докторанта; учебни програми за докторантски минимум; учебни програми за задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, курсове и семинари. Констатирано е, че преподавателският състав на ДП провежда обучение, което отразява актуалните постижения в областта на финансовата теория и практика. Налице е приспособяване на провежданите изследвания от докторантите към съвременните научни достижения и ориентация към непрестанно развиване на методиката на обучението.

По 2.1.2.

През 2019 г. са приети нови Вътрешни правила за разработване, оценяване, актуализиране и одобряване на учебна документация в ОКС „бакалавър“, ОКС „магистър“ и ОНС „доктор“, отменящи действащите дотогава Указания за разработване и приемане на учебна документация. От края на 2021 г. във ВУ протича процес на цялостна актуализация на учебната документация за ОНС „доктор“ в професионални направления 3.8. Икономика и 3.7. Администрация и управление. Утвърден е Стандарт за разработване на учебна документация и разпределение на дейностите за срока на обучение в ОНС „доктор“ (с решение на АС №3/15.12.2021 г.). Към него в Приложения са разработени единни образци-макети на квалификационна характеристика на ДП, учебен план на ДП, индивидуален учебен план за подготовка на докторант, учебна програма за докторантски минимум, учебна програма за курс в ОНС „доктор“.

Документацията на докторските програми се обсъжда и приема на заседание на катедрен съвет (КС), на който участва поне един специалист от практиката и представител на докторантите, след което се обсъждат и одобряват на заседание на Факултетния съвет (ФС). *През периода на акредитация са проведени 38 заседания на катедрения съвет на катедра „Финанси и кредит“, на които са обсъждани различни аспекти на образователния процес (в т.ч. на учебната документация), с участието на докторанти и представители на практиката. На всяко от тези заседания са участвали средно по 5 докторанти и 2 представители на практиката.* През акредитационния период са актуализирани 13 учебни програми, приети са 12 нови програми и са разработени 11 учебни програми за докторантски минимума на английски език.

По 2.1.3.

Документацията на ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ съдържа ясно дефинирани цели и задачи, валидни в дългосрочен план. Квалификационната характеристика (КХ) на ДП се изготвя по макет, утвърден от АС и съдържа ясно описание на получаваната квалификация, целите на обучението и професионалните компетентности в съответствие с Националната квалификационна рамка (НКР).

През акредитационния период е налице разминаване в броя на присъжданите кредити между обучението по ДП в редовна форма (РФО) и обучението по ДП в задочна и самостоятелна форма (ЗФО и СФО). В съдържанието на учебния план (УП) на РФО присъстват 2 факултативни дисциплини (които липсват в УП на ЗФО и СФО) и броят на присъжданите образователни кредити за ДП в РФО е 240, а за ДП в ЗФО и СФО е равен на 230. Проблемът е коригиран, след като в края на 2021 г. в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов е утвърден общоуниверситетски «Стандарт за разработване на учебна документация и разпределение на дейностите за срока на обучение в ОНС „доктор“», който е единен за докторантите от всички специалности и форми на обучение. Съгласно Стандарта, обучението се провежда по минимум 180 кредита, разпределени както следва: образователна дейност – 85, научноизследователска и публикационна дейност – 30, разработка на дисертационен труд и автореферат – 60 и преподавателска и експертна дейност – 5; и факултативни дейности в зависимост от индивидуалния план на докторанта.

В документацията присъстват 30 утвърдени учебни програми на български език и 11

учебни програми на английски език, по включените в учебния план дисциплини.

Докторантите от ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ разработват индивидуален учебен план (ИУП) по утвърден образец. Той се изготвя съвместно с научния ръководител и се приема от катедрен и факултетен съвет. Индивидуалният учебен план включва два раздела: общ план (с посочване на темата на дисертацията, обосновка на темата, полагане на изпити от докторантски минимум, посещение и полагане на зачет от задължителни семинари/факултативни курсове, посещение на лекции, водене на семинарни занятия и работен план по години от обучението.

По 2.1.4.

При разработването на ДП се прави анализ на възможните работни места, провеждат се периодични срещи-дискусии с потребители на кадри във връзка с техните изисквания и очаквания и оценка на професионалните компетенции на докторантите в ДП. Констатирано е, че катедра „Финанси и кредит“ има устойчива политика в тази посока. От предоставената информация са видни **94** договора за партньорство с представители на професионалната общност на ниво ВУ, както и **5** споразумения за сътрудничество с представители на практиката и **3** с образователни институции, сключени на ниво катедра.

По 2.1.5.

В обучаващото звено се провежда политика на информираност за предлаганите в България, Европа и САЩ докторски програми по аналогични специалности. Представени са доказателства за наличие на сходства по отношение на включените в УП дисциплини с тези на **8** български и **12** водещи чуждестранни университети.

На докторантите в ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ е предоставена възможност да повишават изследователския си потенциал чрез мобилност в рамките на междууниверситетски обмен. *През периода на акредитация са реализирани 15 мобилности на докторантите от докторската програма, включително 6 мобилности по Програма Еразъм+ и 9 по други международни програми за мобилност.*

По 2.1.6.

В СА „Д.А. Ценов“ са разработени процедури за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на учебната документация на докторските програми, включително и на ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“. Те са подчинени на действащата СУК и на Наръчника по качеството. **Административният контрол** по състоянието на учебната документация се осъществява съгласно ред, определен в Правилника за дейността на СА „Д. А. Ценов“ и Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“.

Изводи на ПК по изпълнението на Стандарт 2:

1. ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ е разработена в съответствие със съвременните постижения на науката и има ясно дефинирани очаквани резултати, които са отразени в документацията на докторската програма. Обучението по ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ се провежда съгласно националните нормативни изисквания.

2. В СА „Д. А. Ценов“ съществуват утвърдени стандарти за разработване на учебната документация в ОНС „доктор“, които са приложени в обучението на докторанти от ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“. Документацията по ДП се анализира и актуализира периодично при отчитане мнението на обучаемите и на представители на професионалната общност. През 2021 г. в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов е утвърден и въведен Стандарт за разработване на учебна документация и разпределение на дейностите за срока на обучение в ОНС „доктор“, валиден за всички докторанти от всички форми на обучение.

3. ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ е представена в ясна документация, която задава целите и задачите на образователната и научната дейности, свързани с обучението на докторантите и съдържа: квалификационна характеристика, учебен

план, разработен на база на общоуниверситетски Стандарт за разработване на учебна документация и разпределение на дейностите, учебни програми и индивидуален учебен план на докторант.

4. При разработването, одобрението и прилагането на учебната документация по ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ в СА „Д. А. Ценов“ се отчитат актуалните научни постижения и изискванията на пазара на труда.

5. Оценяваната докторска програма е съпоставима с докторски програми по финанси в други ВУ в България, във и извън Европа и има създадени условия и предпоставки за осъществяване на мобилности. През акредитационния период докторантите от ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ са реализирали 15 докторантски мобилности.

6. В СА „Д. А. Ценов“ има разработени и функциониращи процедури за наблюдение, контрол и оценка на документацията по докторските програми и тези процедури коректно се прилагат и за ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“.

СТАНДАРТ 3. ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ СТУДЕНТИТЕ

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд.

По 3.1.1.

При подготовката на докторантите в ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ се прилагат съвременни образователни форми и методи, при които се използват достиженията на съвременната наука. Академията поддържа и развива регулярни обучения на преподавателите с цел повишаване на квалификацията и компетенциите им в учебния процес. През акредитационния период преподавателите от обучаващото звено са участвали в повече от 9 обучения. За докторантите в СА „Д. А. Ценов“ ежегодно се организират различни специализиращи обучителни курсове и семинари към ЦПО. За периода на акредитация общо 83 докторанти от ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ са участвали в такива. Допълнителни възможности за развитие на капацитета на обучаемите се предоставят по линия на изпълнението на проект BG05M2OP001-2.009-0026-S01 „Развитие капацитета на студентите, докторантите, постдокторантите и младите учени от Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – гр. Свищов за провеждане на иновативни научнопрактически изследвания в областта на икономиката, администрацията и управлението“, финансиран по ОП НОИР. В този проект са взели участие 8 докторанти по ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“. Пет от участниците участват със свои изследвания в публикувания в рамките на проекта монографичен алманах.

По 3.1.2.

При обучението на докторанти от ДП се прилагат индивидуални и колективни форми за обучение в съответствие с действащите в Академията стандарти. **Индивидуалните форми** за обучение на докторантите по докторската програма са самоподготовка за полагане на докторантските изпити, проучване на специализираната литература във връзка с темите на дисертационните им трудове и изготвяне на библиографски справки по тях, провеждане на практически изследвания, обработване и анализиране на събраната информация, разработване на дисертационните трудове и научни публикации, участия с доклади на научни форуми и други форми за самостоятелна ангажираност на докторантите. Индивидуалните форми на обучение се осъществяват с подкрепата и под координиращото ръководство на научния ръководител. **Колективните форми** включват посещения и участия на докторантите в докторантски семинари, провеждане на семинарни занятия (упражнения), обсъждания на дисертационни трудове и техни части на заседания на обучаващото звено, предварителни

(вътрешни) защиты на дисертационни трудове и други форми за групова образователна и научна дейност на докторантите.

Контрол върху изпълнението на дейностите заложен в индивидуалния план на докторанта се осъществява от научния ръководител и КС на обучаващото звено. В СА „Д. А. Ценов” са въведени механизми за проследяване на извършвания контрол върху работата на обучаваните докторанти – провеждат се регулярни анкетни проучвания на мнението на докторантите, в т.ч. и по отношение на осъществявания контрол. Докторантите от ДП периодично отчитат работата си пред КС на обучаващото звено. Научните ръководители също имат задължение да докладват хода на текущото изпълнение на дейностите на докторантите си пред КС. За периода на акредитация са проведени общо **123** заседания на КС на катедра „Финанси и кредит“, на които са обсъждани въпроси, касаещи обучението на докторантите.

По 3.1.3.

Докторантите по оценяваната ДП изпълняват в срок всички предвидени дейности по индивидуалния си план и докладват на заседания на КС постигнатите от тях изследователски резултати. В края на всяка академична година те се атестират от ФС въз основа на годишни отчети за изпълнението на индивидуалните им учебни планове, по които научните им ръководители изразяват писмени преценки, съдържащи препоръки за бъдещата работа. Редовните докторанти изготвят и тримесечни отчети за постигнатите резултати. Отчетите се обсъждат на заседания на обучаващото звено, което приема становища за изпълнението на индивидуалния план на съответните докторанти и оценки за цялостната им дейност през годината, както и предложения за атестационна оценка (положителна или отрицателна), която се утвърждава от ФС. Документацията, свързана с изпълнението на индивидуалните учебни планове на докторантите, се съхранява в отдел „Докторантура и академично развитие“, както и в съответните катедри.

По 3.1.4.

Начинът на оценка на знанията на докторантите и организацията на изпитите по учебните дисциплини, заложен в индивидуалните им учебни планове, са регламентирани в Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов”. Докторантите полагат изпитите от докторантския минимум пред назначени от декана комисии в състав от най-малко три хабилитирани лица, в т.ч. научния ръководител на докторанта. Всеки изпит от докторантския минимум включва задължителна писмена част с продължителност минимум два часа и устна част. Оценяването при провеждане на изпитите от докторантския минимум се извършва по шестобална система, по ясни критерии и със съответната аргументация. Изпитите се считат за успешно положени при получена оценка, не по-ниска от „Среден“ (3,00).

По 3.1.5.

В СА „Д. А. Ценов“ съществуват ясно определени правила за разглеждане на жалби от докторанти, които са регламентирани в Правилника за развитие на академичния състав, Правилника за устройството и дейността на Контролния съвет и Правилника за работата на Комисията по академична етика. На сайта на университета е създадена възможност за онлайн подаване на жалби и сигнали за нарушения (<https://www.uni-svishtov.bg/bg/feedback>). През периода на акредитация не са регистрирани жалби, оплаквания и сигнали за нередности от страна на докторанти от ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“.

Изводи за изпълнението на Стандарт 3:

1. Подготовката на докторантите по ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ се осъществява чрез прилагането на съвременни образователни форми и методи, съгласно създадената нормативна среда в СА „Д. А. Ценов“.

2. Обучението на докторанти се осъществява чрез подходящи индивидуални и колективни форми, при контрол от страна на научния ръководител за съблюдаване на индивидуалния план. Изпълнението на индивидуалните планове се осъществява под научното и методическо ръководство на научните ръководители и периодично се докладва пред

обучаващото звено.

3. Контролът по изпълнение на индивидуалните планове на докторантите се реализира съгласно утвърдените в СА „Д. А. Ценов“ правила и процедури. Тримесечното отчитане на докторантите в РФО и атестирането на докторантите от всички форми на обучение се провежда редовно, като архиви се съхраняват в катедрата и в отдел „Докторантура и академично развитие“.

4. В СА „Д.А. Ценов“ се прилагат публично оповестени методи за оценяване на знанията и уменията на докторантите, които са в съответствие със законовите изисквания и вътрешните нормативни документи на ВУ.

5. В СА „Д.А. Ценов“ се прилагат официално приети и оповестени процедури за разглеждане на жалби от студенти и докторанти. Компетентен орган е функциониращата Комисия по академична етика към Академията. През периода на акредитация не са регистрирани жалби, оплаквания и сигнали за нередности от страна на докторанти от ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“.

СТАНДАРТ 4. ПРИЕМ, РАЗВИТИЕ, ПРИЗНАВАНЕ И СЕРТИФИЦИРАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ.

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация.

По 4.1.1.

Констатирано е, че пакетът от документи, които регламентират всички процедури, свързани с приема, обещанието, развитието и защитата на докторантите обхваща всички етапи от „жизнения цикъл“ на докторантите. В СА са утвърдени и действат: Правилник за развитие на академичния състав в СА „Д.А. Ценов“ и Вътрешни правила на СА „Д.А. Ценов“ за академично признаване на придобито висше образование и на завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища, които са изцяло съобразени с действащото законодателство на Р. България. Приемът и обучението на докторанти в СА „Д.А. Ценов“, включително по ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ се осъществява съгласно регламента на Правилник за развитие на академичния състав в СА „Д.А. Ценов“, в който се уреждат всички въпроси свързани с приема на докторанти, организацията на учебния процес, през периода на обучение и дипломирането на докторантите, в т.ч. и на чуждестранните докторанти. Освен на български език, Академията предлага обучение по ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ на английски и руски език.

Обучението се извършва в редовна, самостоятелна, задочна и дистанционна форма (само като нормативна възможност) по индивидуален учебен план, разработен по единен за Академията образец. Продължителността на обучение е 3 години за редовна и самостоятелната форми на обучение и 4 години за задочна и дистанционна форми. Към момента Академията не обучава докторанти в дистанционна форма, защото няма акредитирани ДП за ДФО. Индивидуалният план на докторанта се изготвя съвместно с неговия научен ръководител – хабилитирано лице. На докторантите се предоставена възможност за трансформиране на формата на обучение, прекъсване и удължаване на срока на подготовка. Приключването на работата на докторантите става след изпълнение на ангажиментите по индивидуалния план и успешна защита на дисертацията пред научно жури по реда на Закона за развитие на академичния състав в Р. България.

Констатирано е, че има ясни ангажименти от страна на редица административни звена, ангажирани с приема, обучението и реализацията на докторанти. Тук се включват ръководителите на катедри, научните ръководители на докторантите, научните секретари на катедрите, Центърът за международна дейност, институционалният и катедрените Еразъм+ координатори, Академичният център за кариерно консултиране и връзки с обществеността, катедрените Алумни координатори, инспекторите от отдел „Докторантура и академично

развитие” и др. Процесът на обучение и цялостното кариерно развитие се подпомага от създаденото „Докторантско училище“, чиято основна цел е да осигурява комплексна методическа и консултантска подкрепа при обучението на докторанти в СА „Д. А. Ценов“.

По 4.1.2.

СА провежда научно-изследователска политика, насочена към осигуряване на възможности за включване на докторантите в изпълнението на изследователски проекти. Правилата за това са регламентирани в: Правилник за дейността на СА „Д.А. Ценов“, Мандатни програми за развитие на СА „Д.А. Ценов“ за периодите 2016 г. – 2020 г. и 2020 – 2024 г., Стратегия за развитие на научно-изследователската дейност в СА „Д.А. Ценов“, Правилник за развитие на академичния състав на СА „Д.А. Ценов“, Вътрешни правила за условията и реда за оценка, планиране, разпределение и разходване на финансови средства, предоставени от държавния бюджет и СА „Д.А. Ценов“ за научноизследователска дейност. Констатирано е, че катедра „Финанси и кредит“ включва докторанти от ДП в научноизследователски проекти, като им се поставят конкретни научни задачи в зависимост от спецификата на проектите. *През периода на акредитация са реализирани 41 участия на докторанти от ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ в изследователски проекти, в т.ч. 14 участия във вътрешноуниверситетски проекти, 24 участия в национални проекти и 3 участия в международни проекти. Относителният дял на докторантите, участвали в изследователски проекти варира от 0,0% до 32,4% за последните 7 години. Най-ниско участие на докторанти в изследователски проекти (0,0%) е отчетено през 2020 г. и 2021 г., а най-висок относителен дял е отчетен съответно през 2017 г. (32,4%) и 2018 г. (29,7%).*

По 4.1.3.

СА „Д.А. Ценов“ поддържа активна политика за насърчаване на изходящата мобилност на докторантите. Осигурени са необходимите организационни и финансови условия за мобилност и участие в научни форуми. Организационното, технологичното и техническото осигуряване на международната дейност на Стопанска академия се осъществява от Центъра за международна дейност (ЦМД). С цел улесняване на изходящата мобилност на докторантите към ЦМД функционира и Еразъм + офис. Академията разполага и с разширена харта за висше образование Еразъм +, по линията на която се осигурява финансова подкрепа на докторантите за обучение или практика в чужбина. Стопанска Академия има сключени **93** рамкови договора за сътрудничество с чуждестранни висши училища и организации, **80** междуинституционални договора за кредитна мобилност на студенти и персонал по КД 103 на програма Еразъм + с ВУ от програмни страни и **52** междуинституционални договора за кредитна мобилност на студенти и персонал по КД 107 на програма „Еразъм+“ с висши училища от партниращи страни. В международните договори на СА „Д. А. Ценов“ с чуждестранни висши училища има включена клауза за съвместно обучение на докторанти. *През оценявания период са осъществени 15 мобилности на докторанти от ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“, включително 6 мобилности по програма Еразъм+ и 9 мобилности по други международни програми за мобилност. Няма докторанти от ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“, които са провеждали научни изследвания в други ВУ или научни организации. През периода на акредитация са отчетени 292 участия на докторанти от докторската програма в научни форуми, от които 241 участия (82,5%) са в страната, а 51 участия (17,5%) са в чужбина. Броят на участията в научни форуми на 1 докторант е 2,16.*

По 4.1.4.

В СА „Д. А. Ценов“ е налице административна система за регистриране на хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти. От предоставената информация е видно, че **броят на обучаваните докторанти по ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ през периода на акредитация е 143 (140 през акредитационния период и 3 защитили, но обучавани през предходен акредитационен период), в т.ч. 75 докторанти в редовна форма на обучение. Делът на редовните докторанти спрямо общия**

брой докторанти е 52,4%. Броят на успешно защитилите през периода на акредитация докторанти е 47, което представлява 33% от обучаваните през акредитационния период докторанти. От тях 10 докторанти са продължили своята академична кариера. През акредитационния период в обучаващото звено се обучават и 4-ма докторанти по програма Еразъм +, включени в общия брой обучавани докторанти през акредитационния период.

Изводи на ПК за изпълнението на Стандарт 4:

1. В СА „Д. А. Ценов“ са изградени структури, разработени са вътрешно-нормативни документи, прилагат се процедури и практики за функциониране на системата, обхващаща всички етапи от „жизнения цикъл“ на докторанта – от приема, през хода на обучението до неговата реализация. Обучението на докторантите в СА, в т.ч. и по ДП, се подпомага от създадено „Докторантско училище“.

2. В СА съществуват регламентиран и утвърден ред за включване на докторантите в научноизследователска и проектна дейност. Установени са подходящи форми за публикуване на научните разработки на докторантите в университетските научни издания, а също и за популяризиране на резултатите от научната им дейност. През периода на акредитация са реализирани участия на докторантите във вътрешноуниверситетски, национални и международни проекти. Констатиран е спад на участията на докторантите от ДП в проекти в края на оценявания период спрямо началото на периода.

3. СА „Д. А. Ценов“ осигурява необходимите възможности за мобилност на докторантите и условия за участие в национални или международни научни форуми, за което се осигуряват средства както от бюджета на ВУ, така и с външно финансиране по проекти. Налични са 93 рамкови договора за сътрудничество с чуждестранни висши училища и организации. Констатирано е равномерно разпределение на участията на докторантите в научни форуми през отделните години от оценявания период. Докторантите от ДП са участвали предимно в научни форуми в страната (82,5% от участията във форуми). На 1 докторант се падат средно по 2,16 участия на научни форуми през периода 2016 – 2022г.

4. СА „Д. А. Ценов“ има създадена административна система за регистриране хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти. Катедра „Финанси и кредит“ обучава голям брой докторанти, като повече от половината са в редовна форма на обучение. Около една трета е делът на защитилите докторанти през акредитационния период.

СТАНДАРТ 5. ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ

Критерий 5.1 Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията.

По 5.1.1

СА „Д. А. Ценов“ има публично оповестени, ясно установени и прозрачни процедури за наемане на работа на квалифицирани преподаватели, вкл. и на тези, осигуряващи обучението в ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“. Те са разписани в Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ (ПРАССА) и Правилника за дейността на СА „Д. А. Ценов“. Информацията за предстоящи и проведени конкурси/публични защити се съхранява в поддържан от отдел „Докторантура и академично развитие“ регистър и в централизирана база данни на сайта на Академията.

През периода 2016 – 2022 г. общият брой на преподавателите на първи ОТД в катедра „Финанси и кредит“ осигуряващи обучението по ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ намалява от 29 през 2016 г. на 18 през 2022 г. В структурно отношение се наблюдава увеличение на относителния дял на хабилитираните преподаватели и намаляване на относителния дял на нехабилитираните преподаватели. Към края на 2022 г. в обучаващото звено работят 5 професори (с относителен дял от 27,8%), 6 доценти (с относителен дял от 33,3%) и 7 главни асистентите (с относителен дял от 38,9%). Средната

възраст на академичния състав на първи ОТД в катедра „Финанси и кредит“ е 46,4 г.

Обучението на докторантите по докторската програма се осъществява от 11 хабилитирани лица, придобили академична длъжност по научната специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“. Средната възраст на хабилитирания състав е 50,8 г. Средният брой извеждани дисциплини в ОНС „доктор“ на 1 хабилитирано лице е 3. Научното ръководство на докторанти по ДП през периода 2016 – 2022 г. се разпределя от 5 до 18 докторанти на 1 хабилитирано лице, което създава впечатление за прекомерна натовареност на научните ръководители.

Всички хабилитирани преподаватели и нехабилитирани преподаватели с ОНС „доктор“ са регистрирани в НАЦИД.

Нехабилитираният състав на катедра „Финанси и кредит“ наброява 7 преподаватели, заемащи академичната длъжност гл. асистент по „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“. Средната възраст на нехабилитирания състав е 39,4 г.

Институционалните стратегически ориентири на Академията по отношение на нарастване на удовлетвореността на академичния състав от организираната от ВУ научноизследователска дейност (НИД) са определени в неговата Стратегия за развитие на научноизследователската дейност. За целите на НИД е създаден Институт за научни изследвания (ИНИ), чиято дейност е регламентирана в официално приет вътрешен правилник. Структурата на ИНИ включва Център за трансфер на технологии, Сектор „Национални програми и проекти“, Сектор „Европейски програми и проекти“, Изследователи, Научни секции, Временни научноизследователски екипи. Системата за закрила, финансирането и управлението на интелектуалната собственост на ВУ са подробно разписани в Правилника за интелектуалната собственост на СА „Д. А. Ценов“.

По 5.1.2.

Целият екип по ДП е на първи ОТД и притежава квалификация (научни степени и длъжности) в областта на ДП. Всички преподаватели от екипа на ДП са регистрация в НАЦИД. Подробен анализ на научноизследователската активност на академичния състав по ДП е направен в 5.2.1.

По 5.1.3.

Хабилитираният академичен състав в областта на докторската програма на обучаващото звено поддържа висока активност в експертната и консултантска дейност. Те са участвали като редактори и рецензенти във водещи научни списания, членове на организационни комитети, подготвяли са и са представяли професионални становища по различни актуални въпроси, касаещи професионалната област на ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“.

Критерий 5.2. Научноизследователска и художествено-творческа дейност на академичния състав и участие на студентите и докторантите в нея

По 5.2.1.

За периода 2016 – 2022 г. са реализирани общо 26 проекта с участието на преподаватели от обучаващото звено, в т.ч. 11 вътрешноуниверситетски, 8 национални и 7 международни. След 2017 г. се регистрира намаление на броя на вътрешноуниверситетските проекти. Реализацията на национални и международни проекти се характеризира с относителна устойчивост през целия период на акредитация. Най-голям брой проекти с участие на преподаватели, осигуряващи обучението в ДП, е отбелязан през 2022 г. (7, в т.ч. 2 вътрешни, 3 национални и 2 международни).

Относителният дял на преподавателите в ДП, участвали в научни проекти намалява в периода 2017-2019 г. от 100% на 4,6%, след което нараства до 44,4% през 2021 г. и 2022 г. Средно за периода най-голям е относителният дял на преподавателите, участвали във вътрешни проекти (21,4%), следвани от националните проекти (19,9%) и международните проекти (10,5%).

Констатирано е, че през акредитационния период преподавателите от обучаващото

звено участват активно в научни форуми – **181** участия, от които **102** (56,4%) са участия в научни форуми в страната, а **79** (43,6%) са участия в научни форуми в чужбина. Стойността на показателя среден брой участия в научни форуми в чужбина на 1 преподавател през последните 7 години варира от **0,09** до **1,22**.

През периода 2016 – 2022 г. академичният състав на обучаващото звено в ДП е реализирал общо **352** публикации (**284** научни и **68** с дидактически характер) по проблематиката на докторската програма, в т.ч. 18 монографии, 41 студии, 87 статии, 138 научни доклади, 68 учебници и учебни помагала. Научните публикации в страната са **181** и формират 63,7% от общия брой научни публикации. Научните публикации в чужбина са **103** (36,3%). През периода 2017 – 2019 г. общият брой на публикациите на академичния състав намалява, но през 2020 – 2021 г. се повишава, особено що се отнася до публикациите в чужбина, които нарастват от **5** през 2018 г. до **22** през 2021 г.

Броят на научните публикации в страната средно на един преподавател от обучаващото звено варира значително през годините, като най-ниската стойност **0,32** е отчетена през 2019 г., а най-високата стойност **2,17** е постигната през 2017 г. През последните три години научните публикации в страната на един преподавател намаляват от **1,79** през 2020 г. до **1,17** през 2021 г. и **0,61** през 2022 г. За същия период публикациите в чужбина средно на един преподавател нарастват от **0,47** през 2020 г. до **1,22** през 2021 г. и **1,17** през 2022 г.

Общият брой на научните публикации в реферирани и индексирани издания на членовете на академичния състав от обучаващото звено по проблематиката на ДП за периода 2016 – 2022 г. е 284, а относителният им дял спрямо общия брой на научните публикации възлиза на 100%. Общо **15** публикации са в издания, реферирани и индексирани в Scopus и Web of Science (WoS). Публикациите с импакт фактор/импакт ранг нарастват през периода на акредитацията от **0** през 2016 г. до **6** през 2022 г.

През периода 2016 – 2022 г. общият брой на цитиранията на публикациите на академичния състав е **2014**, в т.ч. **37** цитирания в научни издания с импакт ранг/фактор (в Scopus и WoS). Броят на цитиранията в научни издания в страната и чужбина средно на един преподавател варира между **10,5** за 2019 г. и **21,9** за 2021 г. Цитиранията средно на един преподавател в издания с импакт фактор и импакт ранг (Scopus и WoS) нарастват от **0,0** през периода 2016 – 2019 г. на **1,22** през 2022 г.

За времето на акредитацията академичният състав от обучаващото звено е реализирал общо **50** изходящи мобилности, от които **33** мобилности са по програма Еразъм+, а **17** мобилности са по други международни споразумения. **26** от мобилностите са с цел преподаване, а **24** мобилности са с цел обучение. Реализирани са **22** входящи мобилности в областта на ДП, от които **20** мобилности са с цел преподаване.

Таблица 1. Научноизследователска дейност на хабилитираните преподаватели в докторската програма за периода 2016 – 2022 г.

	Преподаватели, бр.	Публикации, бр.			Цитирания в издания с импакт фактор или импакт ранг, бр.	Участия в научни проекти, бр.			
		В издания с импакт фактор или импакт ранг	В издания без импакт фактор или импакт ранг	Общо		Национални	Международни	Вътрешно-институционални	Общо
Хабилитирани преподаватели с квалификация по ДП	13	15	221	236	37	8	7	11	26
Хабилитирани преподаватели с	-	-	-	-	-	-	-	-	-

компетентност по ДП									
---------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

По 5.2.2.

За периода 2016 – 2022 г. докторантите от ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ са реализирали общо **41** участия в проекти, включително **14** участия във вътрешноуниверситетски проекти, **24** участия в национални проекти и **3** участия в международни проекти. Относителният дял на докторантите, участвали в проекти намалява от **32,4%** през 2017 г. до **0,0%** през 2020 г. и 2021 г., като достига **5,3%** през 2022 г.

Броят на участията на докторантите в научни форуми за периода на акредитация възлиза на **292**, като преобладават участията във форуми в страната – **241** бр., докато участията във форуми в чужбина са **51** бр. Относителният дял на докторантите участвали в научни форуми е висок за целия период на акредитация, като през отделните години варира от 53% до 100%.

За докторантите са създадени добри условия за провеждане на научноизследователската дейност, както и условия за представяне на резултатите от научните изследвания. През периода на акредитация е осигурен достъп на докторантите до 13 електронни бази данни с научна информация. Със съдействието на Българския информационен консорциум Академичната библиотека периодично осигурява временен достъп до други световни бази данни. Всяко работно място във Висшето училище има достъп до нормативната база на Ciela.Net.

СА „Д. А. Ценов“ – Свищов предоставя собствени средства за подпомагане на научноизследователската дейност на докторанти, съгласно решение на АС от 2020 г. Право да кандидатстват за целеви средства за подпомагане на НИД имат всички докторанти, зачислени в редовна форма на обучение във ВУ, обучаващи се в първа, втора и трета година по съответната ДП, но не по-късно от три месеца до приключване на срока на докторантурата. Средствата са предназначени за: участие в научни форуми; закупуване на научна литература; закупуване на достъп до специализирана информация в областта на научните изследвания на докторанта; закупуване на специализиран софтуер за обработка на информация за целите на провежданите научни изследвания; обучения в областта на ДП от сертифицирани институции.

Таблица 2. Научноизследователска дейност на докторантите в докторската програма за периода на акредитация

Обучавани докторанти, бр.	Публикации, бр.			Участия в научни проекти, бр.			Участия в научни форуми, бр.		
	В издания с импакт фактор или импакт ранг	В издания без импакт фактор или импакт ранг	Общо	Национални	Международни	Вътрешно-институционални	Национални	Международни	Вътрешно-институционални
136*	4	356	360	24	3	14	241	51	292

* Без 4-ма докторанти по програма Еразъм+.

През периода 2016 – 2022 г. докторантите в ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ имат общо **360** публикации, в т.ч. 8 монографии, 53 студии, 125 статии, 174 научни доклади. Преобладават публикациите в страната **304** (84,4%), а публикациите в чужбина са **56** (15,6%). Броят на публикациите нараства в края на оценявания период в сравнение с неговото начало.

Общият брой на научните публикации в реферирани и индексирани издания на докторантите в ДП за периода 2016 – 2022 г. е 356, а **4** публикации са в издания с импакт

фактор/импакт ранг. Съвместните публикации на докторантите с преподаватели от обучаващото звено са **68**

Изводи на ПК по изпълнението на Стандарт 5:

1. Обучаващото звено по ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)” провежда кадрова политика за осигуряване на квалифициран преподавателски състав за обучение на докторантите. Обучаващото звено разполага с необходимия академичен състав, но са констатирани условия за прекомерна натовареност на научните ръководители.

2. Подготовката на докторантите се осъществява от хабилитирани преподаватели с необходимия профил и с доказана квалификация в областта на докторската програма.

3. Академичният състав по ДП поддържа висока активност в експертната и консултантска дейност в областта на ДП.

4. Академичният състав на обучаващото звено на ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ осъществява активна проектна дейност във вътрешноуниверситетски, национални и международни проекти. Относителният дял на преподавателите в ДП, участвали в научни проекти нараства до 44,4% през 2021 г. и 2022 г. Налице е относителна стабилност на научните публикации през оценявания период. Наблюдава се превес на публикационната активност в страната над тази в чужбина. Общо 15 публикации са в издания, реферирани и индексирани в Scopus и Web of Science (WoS). Публикациите и цитиранията в издания с импакт фактор/импакт ранг нарастват през оценявания период.

5. Създадени са подходящи условия за провеждане на научноизследователската дейност от докторантите, както и условия за представяне на резултатите им от научните изследвания. Относителният дял на докторантите, участвали в проекти намалява от 32,4% през 2017 г. до 0,0% през 2020 г. и 2021 г., като достига 5,3% през 2022 г. Броят на публикациите нараства в края на оценявания период в сравнение с неговото начало. 4 докторантски публикации са в издания с импакт фактор/импакт ранг.

СТАНДАРТ 6. УЧЕБНИ РЕСУРСИ И ПОДПОМАГАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ

Критерий 6.1 Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности

По 6.1.1

Стопанска академия „Д. А. Ценов“ добра материално-техническа и информационна база за провеждане на обучението на докторанти, вкл. и по ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“. Висшето училище разполага със 145 аудитории със 7108 места, от които 34 са компютърни аудитории. Академията има с 31 мултимедийни аудитории и с 19 специализирани центъра, лаборатории и кабинети за обучение. В Академията на площ от 45 кв. м. е разположен Специализиран докторантски център със свободен и неограничен достъп за докторанти, който има 10 работни места. За всеки докторант, обучаващ се по ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ е осигурено самостоятелно работно място в кабинетите на катедрата.

Към 2020 г. на разположение на докторантите и на студентите от висшето училище „Д. А. Ценов“ са 275 броя компютри в общообразователни компютърни аудитории и 159 броя в специализирани компютърни аудитории. Висшето училище има 100% покритие за безжичен интернет около и във всички корпуси и студентските общежития. Стопанската академия участва в „Българска изследователска и образователна мрежа”, която осигурява достъп до европейски и световни изследователски мрежи, чрез високоскоростна информационна инфраструктура.

По 6.1.2

Стопанска академия „Д. А. Ценов“ подпомага финансово емпиричните изследвания на

редовните докторанти, като им предоставя до 350 лв. годишно. Стипендията е с целево предназначение за участие в научни форуми, за закупуване на литература, закупуване на специализиран софтуер подпомагащ обработката на информация за целите на научните изследвания на докторанта и др.

По 6.1.3

Академичният компютърен център на висшето училище разполага със специализирана техника, като подсигура връзката с Интернет и специализираните научноизследователски мрежи с цел използване и предоставяне на външни информационни ресурси, с което създава благоприятни условия за работа на докторантите. Всички преподаватели, докторанти и студенти имат право на безплатен достъп до продукти на Microsoft, както в рамките на Академията, така и на личните си компютри. Закупени са лицензи за софтуерни продукти на Adobe, Corel, ABBY и др.

Към 31.03.2021 г. академичната библиотека на висшето училище разполага с 207 049 тома общ библиотечен фонд и 120 читателски места, от които 24 компютъризирани. Електронната база от данни съдържа Ebsco Host, Ciela net, ScienceDirect, ProQuest, Scopus, Thomson Reuters - ISI Web of Knowledge и др. Докторантите могат да използват и виртуалната библиотека DLib, в която се поддържа дигитален архив на издадените от Академията монографии, студии, статии, доклади, дисертационни изследвания.

По 6.1.4.

Академията стимулира научно-изследователската дейност на докторантите чрез публикуване на техни изследвания в реномирани научни издания. Академията разполага със собствено Академично издателство, което издава четири списания, Годишник на Стопанска Академия, Алманах „Научни изследвания“, Годишен алманах „Научни изследвания на докторанти“, като всички издания са включени в Националния референтен списък. От м. април 2022 г. сп. „Бизнес и икономика“ е индексирани в Scopus.

Всяка година Висшето училище организира Докторантска научна сесия. Докторантите могат да участват и в организираните национални и международни научнопрактически конференции, учебно-методични конференции и кръгли маси. В Академията функционира Институт за научни изследвания, който ежегодно организира публични научни сесии, на които се представят резултатите от научноизследователските проекти, вкл. с участие на докторантите. Представянето на резултатите от научноизследователската дейност на докторантите и тяхната публикационна дейност са заложи в Индивидуалните планове.

Изводи за изпълнението на Стандарт 6:

1. СА „Д. А. Ценов“ разполага с добра материално-техническа и информационна база за обучение и научни изследвания на докторантите, включваща аудитории, кабинети, лаборатории и специализирани центрове, които са оборудвани със съвременна и адекватна на образователните потребности компютърна и мултимедийна техника.

2. В Стопанска академия „Д. А. Ценов“ са създадени условия за провеждане на изследвания от докторантите във връзка с подготовката на дисертационните им трудове.

3. Докторантите, обучавани в ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“, са осигурени с достатъчна учебна и научна литература. Докторантите имат свободен достъп до световни научни бази данни, което обезпечава информационно тяхната изследователска дейност.

4. На докторантите са предоставени много добри възможности за включване в изследователска дейност и стимулиране на творческата им активност. Осигурени са възможности за публикуване на техни научни изследвания в изданията на Академията, в други научни издания в страната, както и в издания с импакт фактор или ранг.

СТАНДАРТ 7. УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Критерий 7.1. Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите

По 7.1.1.

СА „Д.А. Ценов“ има изградена организация за управление на информацията за обучението и реализацията на докторантите. Във висшето училище функционира система за управление на качеството (СУК) в съответствие с изискванията на международния стандарт ISO 9001:2015. Дейността ѝ се регламентира с Наръчник по качеството, като в редица оперативни процедури са описани различни аспекти, свързани с обучението и научно-изследователската работа на докторантите. Събира се и се анализира информация за вътрешните структури за осигуряване на качеството, процедурите за одобряване и обновяване на учебната документация на докторските програми, развитието на докторантите, мнението им за качеството на обучение и учебните ресурси.

Във висшето училище функционира отдел „Докторантура и академично развитие“, който е натоварен с цялостния процес по административно обслужване на докторантите. Учебният процес по обучението на докторантите в ОНС „доктор“ се осъществява по пълна учебна документация. Всички документи са в унифицирана и утвърдена форма. Начинът на разработване, оценяване, актуализиране и одобряване на учебна документация в ОНС „доктор“ е описан във „Вътрешни правила за разработване, оценяване, актуализиране и одобряване на учебна документация в ОКС „бакалавър“, ОКС „магистър“ и ОНС „доктор“ и в оперативната процедура ОП-02-03-02-05 - Управление на учебна документация в ОНС "Доктор". Констатирано е, че се осъществяват анкетни проучвания сред докторантите, в т.ч. и докторанти от ДП. Обучаващото звено поддържа контакти с вече завършили докторанти.

По 7.1.2.

Обсъжданията на учебната документация по докторските програми в Академията се извършва на нива Катедрен съвет, Факултетен съвет и Академичен съвет. Обсъждането и актуализирането на учебната документация по докторската програма отразява мнението на обучаваните, както и на представители на практиката, които се включват в заседанията на катедрата. Приемането и утвърждаването на квалификационната характеристика и учебния план на всяка докторска програма се извършва от Академичния съвет, а на останалите документи – от Факултетния съвет. Квалификационните характеристики и учебните планове на докторските програми се публикуват на интернет страницата на Академията.

Висшето училище създава и поддържа електронни досиета на докторантите за срока им на обучение, в които е налична информация за развитието на тяхната успеваемост. Информацията се получава от атестационния лист, доклад за дейността през отчетния период и писмени мнения за извършената дейност от докторантите, предоставени от техните научни ръководители. Резултатите от успеваемостта на докторантите се обсъждат на заседания на катедрата и от Факултетния съвет. След обсъжданията на съответните равнища се дават препоръки за подобряване на успеваемостта на обучаваните.

Ресурси за процеса на обучение и за научно-изследователската дейност на докторантите се предоставят чрез осигуряване на свободен достъп до всички научни издания, намиращи се на разположение в университетската библиотека, както и свободен достъп до различни научни мрежи. На докторантите са дадени възможности и се оказва подкрепа за публикуване на резултатите от техните изследвания.

Констатирано е че, Академията извършва ежегодни анкетни проучвания за събиране на информация за удовлетвореността на докторантите от докторските програми, вкл. и ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“. Дейностите се извършват в съответствие с разработената „Методика за проучване на удовлетвореността на студентите от качеството на обучение“. За анализирания период резултатите показват нарастваща удовлетвореност на докторантите от качеството на обучението, от материалната база и от административното обслужване.

Няма информация за проведено конкретно анкетно проучване, което цели да установи удовлетвореността на ползвателите на кадри от подготовката на защитилите в СА „Д. А. Ценов“ докторанти. Обратна връзка за реализацията на докторантите в практиката се получава от функциониращата система за връзка с алумни и различни други форми за проучване

мнението на работодателите – кръгли маси, научни форуми, семинари, и съвместни инициативи, както и преки контакти на членовете на катедрата с вече завършилите докторанти. Представена е справка за реализацията на значителна част от защитилите докторанти в средните и висши управленски нива на икономиката и в образователна система.

Академията разполага с широка партньорска мрежа, която е в помощ на докторантите и техните научни ръководители.

Изводи по изпълнението на Стандарт 7:

1. В СА „Д. А. Ценов“ е създадена добра организация за събиране и анализиране на информация, свързана с качеството на обучението на докторантите и тяхното кариерно развитие. Информацията се събира чрез функциониращата система за управление на качеството, провежданите анкетни проучвания сред обучаваните докторанти и преки контакти с вече завършилите програмата.

2. В СА „Д. А. Ценов“ периодично се обсъжда ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на обучението и потребностите от промяна. Обсъжданията се извършват на различни нива в Академията.

СТАНДАРТ 8. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕНОСТТА

Критерий 8.1. Висшето училище или научната организация публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; проведени университетски форуми с участието на докторанти

По 8.1.1

В СА „Д. А. Ценов“ е създадена информационна среда, чрез която всички участници в учебния процес и други заинтересовани лица могат да се информират за образователната и научноизследователската дейност. Констатирано е, че на уебсайта на ВУ е достъпна информация за нормативната уредба, извършени вътрешни и външни одити, обхващане на мнението на обучаемите, естеството на обучението в ОНС „доктор“, неговата организация и предоставяните възможности на докторантите, постиженията по ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)”.

В раздел „Наука“ (<https://www.uni-svishtov.bg/bg/research/nauchen-profil/dokumenti-ini>) в секция „Научна дейност“ са публикувани правилници и други документи, свързани с обучението в Университета и конкретно за обучението на докторанти. В раздел „За Академията“ и секция „Акредитация“ (<https://www.uni-svishtov.bg/bg/about-university/about-academy/accreditation>) са обособени специални раздели, където се съдържа информация относно политиката по качеството, СУК, проведените вътрешни и външни одити, сертификацията на ВУ, получените акредитации за обучение, в т.ч. и за ОНС „доктор“. В секция „Обучение“ има специално обособен раздел „Доктор“, които съдържат подробна информация и ориентират желаещите за възможностите и условията за кандидатстване, а вече приетите докторанти – за организацията, етапите, дейностите и документите, свързани с обучението. Имат и специална система наречена „Докторантско досие“ (<https://www.uni-svishtov.bg/bg/education/doctor/doctor-dosie>). На докторантите е осигурен електронен достъп до библиотечните ресурси. Публично се оповестява цялата информация по процедури за защита в ОНС „доктор“ (<https://www.uni-svishtov.bg/bg/about-university/contest/otkriti-protseduri-za-doktoranti>). Публично оповестена е и информация за университетски събития като конференции, конкурси, семинари, срещи, инициативи, успехи, награди, сключени споразумения и други, представляващи интерес и подпомагащи докторантската им работа.

По 8.1.2.

Информация относно програмите за мобилност на докторантите се осигурява от Центъра за международна дейност (ЦМД), публично оповестена в самостоятелен раздел на официалния сайт на ВУ. (<https://www.uni-svishtov.bg/bg/international-affairs/novini-i-obyavi-ia>).

Съществува специализиран сайт на програма „Еразъм+“ (<https://www.univishtov.bg/bg/international-affairs/mezhdunarodna-deynost-erazam-plus/mezhdunarodna-deynost-erazam-plus>), където е изложена пълната информация за възможностите за мобилност с цел обучение или практика по програмата. Оповестени са и университетите, с които Стопанска академия „Д. А. Ценов“ има договорености за обмен. Академията има сключени 93 двустранни рамкови договора за сътрудничество с чуждестранни университети и организации, 80 междуинституционални договора за кредитна мобилност на студенти и персонал по КД 103 на програма „Еразъм+“ с висши училища от програмни страни и 52 междуинституционални договора за кредитна мобилност на студенти и персонал по КД 107 на програма „Еразъм+“ с висши училища от партниращи страни.

По 8.1.3.

В СА „Д.А. Ценов“ са създадени добри условия за разработване и представяне на иновационни резултати от научните изследвания на обучаващите се докторанти, за което са предвидени и съответни стимули. Докторантите имат възможността да участват в научни и образователни форуми по изследваната от тях тематиката, както в такива организирани от СА „Д. А. Ценов“, така също и в различни международни форуми, провеждани в страната и чужбина, а също и в провежданата ежегодна Докторантска научна сесия.

Изводи за изпълнението на Стандарт 8:

1. В СА „Д.А. Ценов“ има добре изградена и поддържан веб сайт, на който е публикувана подробна информация за неговата учебна и научно-изследователска дейност, представляваща интерес за кандидат-докторанти, докторанти, специализанти във ВУ и други заинтересовани страни.

2. На интернет страницата на ВУ е налична информация относно документи, процедури и партньорски организации при провеждане на програми за мобилност на докторантите.

3. Създадени са добри условия за разработване и представяне на иновационни резултати от научните изследвания на докторантите. Налични са възможности за участия на докторантите в научни форуми в страната (в т.ч. и такива, организирани от СА), авторитетни международни форуми у нас и в чужбина.

СТАНДАРТ 9. ТЕКУЩ МОНИТОРИНГ И ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОГРАМИТЕ

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии

По 9.1.1.

„Д. А. Ценов“ осъществява редовен мониторинг, периодичен преглед и своевременно актуализиране на докторските програми чрез прилагане и поддържане текущо на система от правила, процедури, дейности и отговорности на структурните звена. Съгласно приетите от Академията „Вътрешни правила за разработване, оценяване, актуализиране и одобряване на учебна документация в ОКС „бакалавър“, ОКС „магистър“ и ОНС „доктор“, графикът за преглед на учебните програми е най-малко веднъж в годината. Разработването и актуализацията на учебните планове и програми за докторантурите се осъществява по специални процедури на обсъждане и одобрение от Катедрения съвет, Факултетния съвет и Академичния съвет. На всеки от етапите на мониторинга, в прегледа и ревизията на докторските програми се ангажират не само преподавателите, но и представители на работодателските организации.

По 9.1.2.

На заседание на Катедрения съвет се прави преглед на учебните програми и се обсъжда необходимостта от актуализиране, с оглед отразяване на най-новите изследвания и постижения в областта на науката, променящите се потребности на обществото и на пазара на труда и очакванията, потребностите и удовлетвореността на докторантите. Констатирано е, че докторанти и представители на бизнеса участват редовно на заседания на КС.

През 2018 г. е приета квалификационна характеристика на ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)” на български, английски и руски език. През периода на акредитация са актуализирани голяма част от учебните програми по дисциплините за докторантски минимум от учебния план на докторската програма с цел привеждане на учебното съдържание към актуалните новости на научното познание, за да се гарантира, че тя постига определените цели и отговаря на потребностите на докторантите и пазара на труда. *За периода на акредитация от общо 30 действащи учебни програми, новоприетите са 12 на брой (40,0%), а тези, които са актуализирани през периода – 13 на брой (43,3%). От 2018 г. са разработени и действат 11 учебни програми за докторантски минимума на английски език.* Приетите нови или актуализирани учебни програми се внасят за обсъждане в Съвета по качеството, който извършва проверка за съответствие с приетите принципи за разработване на учебна документация и утвърдените параметри от Академичния съвет и докладва на заседание на Факултетния съвет. Квалификационната характеристика и учебните програми се обсъждат и одобряват на заседание на Факултетния съвет.

В основата на дейностите по подобряване на ефективността на обучението по ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)” са препоръките от провежданите вътрешни одити по качеството. Те се осъществяват съгласно изискванията на Наръчника по качеството и в съответствие с разписана процедура. *За периода на акредитацията на в СА „Д. А. Ценов“ са извършени 5 вътрешни одита, 3 от които засягат обучението в ОНС „доктор”.*

Друг източник на информация за повишаване на ефективността на докторската програма са изпълняваните дейности по изследване на мнението на обучаемите докторанти и на работодателите.

Изводи на ПК за изпълнението на Стандарт 9:

1. В СА „Д.А. Ценов“ има ясни правила за извършване на регулярен мониторинг и периодично актуализиране на предлаганите от ВУ докторски програми. Те се прилагат и по отношение на ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)”, с което са осигурени условия за системно подобряване на програмата.

2. Извършват се регулярни актуализации на учебната документация на ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)”. През 2018 г. е приета квалификационна характеристика на ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)” на български, английски и руски език. През периода на акредитация са актуализирани 13 учебни програми за докторантски минимума, разработени са 12 нови учебни програми, както и 11 учебни програми за докторантски минимума на английски език.

СТАНДАРТ 10. ЦИКЛИЧНО ВЪНШНО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО

Критерий 10.1. Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми.

По 10.1.1

СА „Д. А. Ценов“ преминава циклично през различни процедури за оценяване на докторските програми. Периодичният външен контрол за качеството на ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)”, като елемент от цялостната система за обучение в СА „Д. А. Ценов“ се осъществява чрез системни проверки и одити от Lloyd’s Register Quality Assurance (LRQA). За периода на акредитация са извършени шест външни одита на СУК (5 надзорни и един пресертификационен), като резултатите показват, че системата за управление на Академията съответства на изискванията на стандарт ISO 9001:2015 и е приложима за обучение и научни изследвания в професионалните направления 3.8. Икономика и 3.7. Администрация и управление в ОКС „бакалавър”, ОКС „магистър”, ОНС „доктор“, следдипломно, факултативно и професионално обучение.

В Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ се уреждат

всички въпроси, свързани с приема на докторанти, организацията на учебния процес през периода на обучение и дипломирането на докторантите. Поддържат се официално приети и публично оповестени документи на висшето училище, свързани с подготовка на докторанти. Подборът на докторанти се провежда при спазване на ясни правила и високи изисквания.

Констатирано е, че в резултат на други външни оценки на ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ е променено образователното портфолио и по-конкретно - предлагане на обучение на английски и руски език и провеждане на обучение в дистанционна форма.

СА „Д. А. Ценов“ разработва регулярно самооценяващи доклади за институционална и програмни акредитации съгласно изискванията на националното законодателство за акредитация на висшите училища. В Академията към Центъра за качество, акредитация и дигитализация на обучението е създаден сектор „Атестиране, акредитиране и САНК“, който осъществява администрирането и координирането на процесите, свързани с организационното, информационното и документалното осигуряване на процедурите по акредитация и следакредитационен контрол в Академията, съгласно изискванията на НАОА.

Във връзка с проведени акредитационни процедури през оценявания период са подготвени два самооценяващи доклада, свързани с акредитации и САНК, засягащи ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)“, съгласно утвърдените от НАОА критерии. По дадените препоръки от програмната акредитация на ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ са предприети съответни дейности.

Изводи за изпълнението на Стандарт 10:

1. СА „Д. А. Ценов“ регулярно осъществява дейности за самооценяване и външни оценки, включително и на ДП „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“. Академията е обект на външно оценяване чрез осъществяваните от Lloyd's Register Quality Assurance (LRQA) външни одити на СУК, от експерти на НАОА и от други институции. Създадени са необходимите нормативни и организационни условия за изпълнение на препоръките от предходната програмна акредитация на докторската програма.

IV. СИЛНИ И СЛАБИ СТРАНИ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „ ФИНАНСИ, ПАРИЧНО ОБРЪЩЕНИЕ, КРЕДИТ И ЗАСТРАХОВКА (ФИНАНСИ)“ ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.8 „ИКОНОМИКА“ В СА „Д. А. ЦЕНОВ“ – СВИЩОВ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
Висок брой докторанти, продължили академична кариера.	Висока натовареност на хабилитирания състав с научни ръководства.
Наличие на ефективни партньорства с бизнеса при създаването на научноизследователска инфраструктура.	Висок относителен дял на докторанти, незащитили в срок.
Висока научноизследователска активност на преподавателите от обучаващото звено.	Активността на докторантите в научни форуми е предимно в страната.
Висока изходяща мобилност на академичния състав.	Относително нисък дял докторанти, участвали в изследователски проекти.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На основата на констатациите за резултатите от извършеното оценяване ПКЧНУ предлага на Акредитационния съвет да даде акредитация на докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“ от професионално направление 3.8 „Икономика“ в СА „Д. А. Ценов“ - Свищов.

V. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРЕПОРЪКИ

1. Да се намали натовареността на хабилитирания състав с научни ръководства.

Срок: постоянен

2. Да се повиши контролът по изпълнение на индивидуалните планове на докторантите с цел защита в срок.

Срок: постоянен

3. Да се повишат участията на докторантите в научни форуми в чужбина и в научноизследователски проекти.

Срок: постоянен

Председател на ПКСНУ:

(проф. д-р Галина Младенова)

ПРИЛОЖЕНИЯ:

Таблица 1. Преподаватели на ОТД, осигуряващи обучението по докторската програма “Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)”, по години за периода 2016 –

2022 г.

Показател	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Общ брой на преподавателите, осигуряващи обучението по ДП	29	26	23	23	20	18	18
Преподаватели на първи ОТД							
1. Хабилитирани лица (бр.), вкл:	14	13	12	12	12	11	11
1.1. Професори (бр.)	4	4	3	3	5	5	5
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	13,79%	15,38%	13,04%	13,04%	25,00%	27,78%	27,78%
1.2. Доценти (бр.)	10	9	9	9	7	6	6
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	34,48%	34,62%	39,13%	39,13%	35,00%	33,33%	33,33%
2. Нехабилитирани (бр.), вкл:	14	13	11	11	8	7	7
2.1. Гл. асистенти	4	6	6	7	7	7	7
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	13,79%	23,08%	26,09%	30,43%	35,00%	38,89%	38,89%
2.2. Асистент, в т.ч: с ОНС „доктор”	10	7	5	4	1	0	0
	5	4	4	3	0	0	0
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	34,48%	26,92%	21,74%	17,39%	5,00%	0,00%	0,00%
2.3. Старши преподаватели	0	0	0	0	0	0	0
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	0	0	0	0	0	0	0
2.4. Преподаватели	0	0	0	0	0	0	0
Отн. дял (%) от общия брой преподаватели	0	0	0	0	0	0	0
Общ брой на преподавателите на първи ОТД:	28	26	23	23	20	18	18
Преподаватели на втори ОТД – само през 2016 г. е имало 1 преподавател – асистент с ОНС „доктор”							

Таблица 2. Публикации и цитирания на преподавателите на първи ОТД, осигуряващи обучението в ДП “Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)”, по календарни години през периода 2016 - 2022 г.

Показатели	Години							Общо
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
1. Брой преподаватели, осигуряващи обучението по ДП	23	23	22	22	19	18	18	
2. Публикации в страната – общо,	48	74	30	10	42	30	15	249
(средно на един преподавател)	2,09	3,22	1,36	0,45	2,21	1,67	0,83	
от тях: монографии	1	5	2	3	3	1	0	15
студии	1	3	6	1	5	1	5	22
статии	15	15	3	1	11	6	4	55
научни доклади	15	27	15	2	15	13	2	89
учебници и учебни помагала	16	24	4	3	8	9	4	68
3. Публикации в чужбина –	18	15	5	13	9	22	21	103

общо,								
(средно на един преподавател)	0,78	0,65	0,23	0,59	0,47	1,22	1,17	
от тях: монографии	0	0	1	0	1	1	0	3
студии	2	1	1	0	3	4	8	19
статии	9	6	1	3	2	5	6	32
научни доклади	7	8	2	10	3	12	7	49
4. Публикации в реферирани и индексирани научни издания	66	89	35	23	51	52	36	352
(средно на един преподавател)	2,87	3,87	1,59	1,05	2,68	2,89	2,00	
5. Публикации в научни издания с импакт фактор и импакт ранг (Scopus/WoS)	0	1	1	1	3	3	6	15
(средно на един преподавател)	0,00	0,04	0,05	0,05	0,16	0,17	0,33	
6. Цитирания в научни издания в страната и чужбина – общо	253	270	235	231	273	394	358	2014
(средно на един преподавател)	11.00	11.74	10.68	10.50	14.37	21.89	19.89	
в т.ч. в издания с импакт фактор и импакт ранг (в SCOPUS и Web of Science)	0	0	0	0	8	7	22	37
(средно на един преподавател)	0,00	0,00	0,00	0,00	0.42	0.39	1.22	